

การศึกษาวิจัยความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการ
ควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในจังหวัดสุพรรณบุรี¹

นายสันติ ประสิทธิ์ผล²

นายอนุสรณ์ สังข์ผาด²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในจังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระบบการเลี้ยงไก่ชนและสนามชนไก่ในการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือเจ้าของไก่ชน ซึ่งได้รับการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 318 คนในพื้นที่ 10 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี โดยการสัมภาษณ์เจ้าของไก่ชนและบันทึกคำตอบลงในแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้ว ผลการศึกษา พบว่าเจ้าของไก่ชนมีความรู้ที่เกี่ยวกับมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในระดับมาก [ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) \pm ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 1.43 \pm 0.22] มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยในระดับมาก (\bar{X} \pm SD = 3.93 \pm 0.42) เช่นเดียวกัน และมีการปฏิบัติตนในระดับปานกลาง (\bar{X} \pm SD = 1.31 \pm 0.41)

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก พบว่าความรู้และความคิดเห็นของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกมีความสัมพันธ์กันในระดับพอใช้ [ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.40, $p < 0.05$] ความรู้และการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนมีความสัมพันธ์กันในระดับพอใช้ (r = 0.28, $p < 0.05$) เช่นเดียวกัน สำหรับความคิดเห็นและการปฏิบัติตนมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง (r = 0.58, $p < 0.05$) การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการประชาสัมพันธ์และฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ชนให้มีความรู้และความคิดเห็นที่ถูกต้องต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ชนมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกอย่างจริงจัง

คำสำคัญ : ความรู้ ความคิดเห็น การปฏิบัติตน เจ้าของไก่ชน โรคไข้หวัดนก

¹ เลขทะเบียนผลงานทางวิชาการ : 51(2) - 0116(1) - 084

² สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี

Study of knowledge, attitude, and practice of fighting cock owners on the measurements of avian influenza prevention and control in Suphanburi province ¹

Santi Prasithphol ²

Anusorn Sungpad ²

Abstract

The objectives of the study were to evaluate knowledge, attitude, and practice of fighting cock owners on the measurements of avian influenza prevention and control in Suphanburi province, and to improve the efficacy of production and fighting management system. Three hundred and eighteen fighting cock owners were proportionate randomly selected from 1,541 fighting cock owners in 10 Amphurs of Suphanburi province. The fighting cock owners were interviewed and data was recorded using a validated questionnaire. Results revealed that knowledge of the owners was in the good level [mean (\bar{X}) \pm standard deviation (SD) = 1.43 ± 0.22]. The attitude of the owners was also in the good level ($\bar{X} \pm SD = 3.93 \pm 0.42$). However, the practice of the owners was in the moderate level ($\bar{X} \pm SD = 1.71 \pm 0.41$). The association between knowledge and attitude was fair (correlation coefficient (r) = 0.40, $p < 0.05$). Also, the association between knowledge and practice was fair ($r = 0.28$, $p < 0.05$). However, the association between attitude and practice was moderate ($r = 0.58$, $p < 0.05$). Results of this study suggest that they should establish planning of public relation and training of the fighting cock owners on the valid knowledge and correct attitude of avian influenza prevention and control measurements. These will make them better understand and cooperate with the officers in avian influenza prevention and control measurements.

Keyword : Knowledge , Attitude , Practice , Fighting Cock Owner , Avian Influenza.

¹ Research project No. : 51(2) - 0116(1) - 084

² Suphanburi Livestock Provincial Office.

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนที่สำคัญ ซึ่งมีการระบาดในประเทศไทยตั้งแต่ต้นปี 2547 ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศไทยมากมาย ตั้งแต่การสูญเสียสัตว์ปีก ได้แก่ ไก่ เป็ด และสัตว์ปีกอื่นๆ จำนวนมาก รวมทั้งสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ แมว เสือ เป็นต้น และที่สำคัญที่สุดคือการสูญเสียชีวิตของประชาชนที่สัมผัสกับสัตว์ป่วย การสำรวจการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2547 ถึงเดือนธันวาคม 2548 พบผลตัวอย่างติดเชื้อไข้หวัดนก 32.36% (1,733/5,295) โดยสัตว์ปีกที่พบว่าการติดเชื้อมากที่สุด คือ ไก่พื้นเมือง 54.8% รองลงไป คือ เป็ดไข่ 14.8% จังหวัดที่มีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกมากที่สุดคือจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งพบตัวอย่างที่มีผลการตรวจพบเชื้อไข้หวัดนก 16.4% (285 ตัวอย่าง) (กรมปศุสัตว์, 2547)

จังหวัดสุพรรณบุรีได้อนุญาตให้เปิดสนามชนไก่ที่ถูกต้องตามกฎหมาย 4 สนาม ได้แก่ สนามชนไก่คนคบได้ อำเภอศรีประจันต์ สนามชนไก่ศรีสำราญ อำเภอสองพี่น้อง สนามชนไก่อุทุมพร อำเภออุทุมพร และสนามชนไก่ทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ทำให้มีการเคลื่อนย้ายไก่ชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นปัจจัยเสี่ยงทำให้เกิดโรคไข้หวัดนกในจังหวัดสุพรรณบุรีได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกจังหวัดสุพรรณบุรีได้ออกประกาศ เรื่องมาตรการดำเนินการสนามชนไก่ สนามทดสอบ/ปล้ำไก่ชน และสถานที่เพาะพันธุ์/เลี้ยงไก่ชน เพื่อเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ไก่ชน โดยจัดให้มีการชนไก่ ทดสอบ/ปล้ำ และการเลี้ยงที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยเน้นการนำกฎหมายและระเบียบต่างๆ มาบังคับใช้ เพื่อเป็นการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเจ้าของสนามชนไก่และเกษตรกรเจ้าของไก่ชนจะต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการฯ ดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

ในด้านการตรวจสอบ กำกับดูแล และติดตามการจัดการระบบการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกที่สนามชนไก่ จังหวัดสุพรรณบุรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกที่สนามชนไก่ ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ร่วมกันตรวจสอบ กำกับดูแล และติดตามการดำเนินการของสนามชนไก่ให้เป็นไปตามกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก และรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ผ่านปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรีในฐานะเลขานุการคณะทำงานเฝ้าระวังและวิชาการ โรคไข้หวัดนก เพื่อประกอบการพิจารณาที่จะอนุญาตให้เล่นการพนันไก่ที่สนามชนไก่แห่งนั้นในครั้งถัดไป จากรายงานดังกล่าว พบว่ามีปัญหาอุปสรรคหลายประการ ได้แก่ ไก่ชนที่นำมาที่สนามชนไก่ไม่มีใบอนุญาตการเคลื่อนย้าย ไม่มีสมุดประจำตัวและไม่มีประวัติการตรวจโรคไข้หวัดนก และพบว่าสนามชนไก่บางแห่งไม่เข้มงวดการฉีดพ่นยามาเชื้อให้กับยานพาหนะที่นำเข้ามาในบริเวณสนามชนไก่

ไม่เข้มงวดการตรวจสอบใบอนุญาตเคลื่อนย้ายไก่ชน สมุดประจำตัว และประวัติการตรวจโรคไข้หวัดนก เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกได้ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาวิจัยความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก ทั้งนี้ เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการตามมาตรการฯ ดังกล่าว ต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระบบการเลี้ยงไก่ชนและสนามชนไก่ในการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก

ความรู้ทางวิชาการและกรอบแนวคิดในการศึกษา

ประเทศไทยมีรายงานพบโรคไข้หวัดนก (Bird Flu) ครั้งแรกในไก่ไข่ เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2547 ที่อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี (ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกจังหวัดสุพรรณบุรี. 2548) ซึ่งสายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดนกชนิดที่ตรวจพบเป็นสายพันธุ์ที่ทำให้เกิดโรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (Highly Pathogenic H5N1 Avian Influenza : HPAI) (Tiensin T., Chaitaweesub P., Songserm T, et al. 2005) โรคไข้หวัดใหญ่ในสัตว์ปีก (Avian Influenza) เป็นโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนที่สำคัญ มีการระบาดทั่วโลกในสัตว์ปีก เช่น ไก่ ไก่วง เป็ด ห่าน และนกหลายชนิด (Alexander, D. J. 2000) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหลายชนิด เช่น แมว (Kuiken et al., 2004) เสือ เสือดำ (Keawcharoen et al., 2004) สุนัข สุกร (Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nation, 2007) ลิง (Kuiken et al., 2003) และมนุษย์ (Grose and Chokephaibulkit, 2004) นับเป็นโรคที่ทำความสูญเสียต่อสัตว์และมนุษย์ รวมถึงความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านการเลี้ยงสัตว์ปีกและการส่งออกเนื้อสัตว์ปีก และผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เชื้อไข้หวัดใหญ่ในสัตว์ปีก (Influenza A Virus) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ก่อโรครุนแรง (Highly Pathogenic Avian Influenza Virus : HPAI) และกลุ่มที่ก่อโรคไม่รุนแรง (Low Pathogenic Avian Influenza Virus : LPAI) (Swayne and Halvorson, 2003) โดยเฉพาะเชื้อไข้หวัดใหญ่ในสัตว์ปีกชนิด H5N1 เป็นชนิดที่ก่อโรครุนแรงและพบการระบาดในสัตว์ปีกแถบภูมิภาคเอเชีย รวมถึงประเทศไทย ซึ่งพบมีผู้เสียชีวิตจากเชื่อดังกล่าวด้วย (Grose and Chokephaibulkit, 2004) สัตว์ปีกที่พบการระบาดของโรคไข้หวัดนกมากที่สุด คือ ไก่พื้นเมือง (58.44%) รองลงมาได้แก่ เป็ด (25.71%) ไก่เนื้อ (5.83%) ไก่ไข่ (5.27%) นกกระทา (2.48%) และอื่นๆ (2.27%) (วีรพงษ์ และ ธนอม, 2550) ซึ่งการเลี้ยงไก่พื้นเมืองในประเทศไทยจะเลี้ยงแบบใกล้ชิดกับคน โดยเฉพาะไก่ชน จึงมีความเสี่ยงสูงสำหรับเจ้าของไก่ชนที่จะสัมผัสกับเชื้อไข้หวัดใหญ่ในสัตว์ปีก โดยเชื้อสามารถติดต่อได้จากการสัมผัสกับสัตว์ป่วยหรือสารคัดหลั่งโดยตรง ระยะฟักตัวของโรคประมาณ 3-5 วัน (อารุณี, 2546)

สมมติฐานการวิจัย

ความรู้และความคิดเห็นของเจ้าของไก่ชนมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก

ระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2549 - กันยายน 2550

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลคือเจ้าของไก่ชน จำนวน 318 คน ใน 10 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบระดับความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก
2. ได้ทราบแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระบบการเลี้ยงไก่ชนและสนามชนไก่ในการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก

วิธีการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ทำการศึกษาคือเจ้าของไก่ชนจำนวน 1,541 คน ในพื้นที่ 10 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งพนักงานราชการ ตำแหน่งเจ้าพนักงานสัตวบาล กิจกรรมแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรีทำการสำรวจในเดือนตุลาคม 2549

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ ใช้วิธีหากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taroyamane (อ้างถึงในบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2546) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e^{-2})}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

(กำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ร้อยละ 5 หรือ 0.05)

ดังนั้น เมื่อแทนค่าในสูตรดังกล่าว จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเจ้าของไก่ชน จำนวน 318 ตัวอย่าง ใน 10 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี

การสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มแบบ Stratified cluster Sampling เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการสำหรับการศึกษา และเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดเลือกอำเภอตัวอย่าง ใช้วิธีแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ จำนวน 10 อำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดสัดส่วนของแต่ละกลุ่มจากจำนวนตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ 318 ตัวอย่าง โดยการเทียบบัญชีรายชื่อโดยตรงให้ได้จำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษาแยกเป็นรายอำเภอ ดังนี้

อำเภอเมือง	จำนวน 39 คน	อำเภอบางปลาม้า	จำนวน 37 คน
อำเภอศรีประจันต์	จำนวน 18 คน	อำเภอสามชุก	จำนวน 37 คน
อำเภออู่ทอง	จำนวน 26 คน	อำเภอดอนเจดีย์	จำนวน 40 คน
อำเภอสองพี่น้อง	จำนวน 37 คน	อำเภอด่านช้าง	จำนวน 26 คน
อำเภอเดิมบางนางบวช	จำนวน 46 คน	อำเภอหนองหญ้าไซ	จำนวน 12 คน

ขั้นตอนที่ 3 ใช้วิธีสุ่มแบบ Simple random sampling โดยนำบัญชีรายชื่อเจ้าของไถ่ชนทั้งหมดซึ่งเรียงลำดับแล้วมาสุ่มโดยใช้ตารางสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตนของเจ้าของไถ่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2548 และประกาศจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ 063/2548 ลงวันที่ 1 เมษายน 2548 เรื่อง มาตรการดำเนินการสนามชนไก่ สนามทดสอบ/ปล้ำไถ่ชน และสถานที่เพาะพันธุ์/เลี้ยงไถ่ชน และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 ความรู้ที่เกี่ยวกับมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก
- ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก
- ส่วนที่ 4 การปฏิบัติตนตามมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก
- ส่วนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ให้พนักงานราชการ ตำแหน่งเจ้าพนักงานสัตวบาล กิจกรรมแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์เกษตรกรเจ้าของไถ่ชนซึ่งได้รับการสุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอ 10 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีการชี้แจงให้พนักงานราชการดังกล่าว มีความเข้าใจแบบสอบถามที่จะนำไปสัมภาษณ์ก่อน เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งจะช่วยให้มีการเก็บข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน และเก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ตรวจความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลการตอบแบบสอบถามที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้อาณาการหาค่าเชิงปริมาณ โดยการให้ค่าเป็นตัวเลข และวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ในโปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for the Social Science for Windows. (SPSS for Windows) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่ออธิบายผลการศึกษา และใช้สถิติสหสัมพันธ์ (Correlation) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก (Beth Dawson and Robert G. Trapp. 2001)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนความรู้ที่เกี่ยวกับมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำถามเชิงบวกในข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 12, 14 และ 15 ถ้าผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่าถูกต้องให้คะแนนเท่ากับ 2, ไม่แน่ใจให้คะแนนเท่ากับ 1, และไม่ถูกต้องให้คะแนนเท่ากับ 0

คำถามเชิงลบในข้อ 5, 8, 10, 11, และ 13 ถ้าผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่าถูกต้องให้คะแนนเท่ากับ 0, ไม่แน่ใจให้คะแนนเท่ากับ 1, และไม่ถูกต้องให้คะแนนเท่ากับ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนความคิดเห็นต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำถามเชิงบวกในข้อ 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 และ 14 ถ้าผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนนเท่ากับ 5, เห็นด้วยให้คะแนนเท่ากับ 4, ไม่แน่ใจให้คะแนนเท่ากับ 3, ไม่เห็นด้วยให้คะแนนเท่ากับ 2, และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนนเท่ากับ 1

คำถามเชิงลบในข้อ 2 และ 6 ถ้าผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนนเท่ากับ 1, เห็นด้วยให้คะแนนเท่ากับ 2, ไม่แน่ใจให้คะแนนเท่ากับ 3, ไม่เห็นด้วยให้คะแนนเท่ากับ 4, และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนนเท่ากับ 5

การวิเคราะห์ข้อมูลในการปฏิบัติตนตามมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำถามเชิงบวกในข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14 และ 16 ถ้าผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่าปฏิบัติทุกครั้งให้คะแนนเท่ากับ 2, เป็นบางครั้งให้คะแนนเท่ากับ 1 และไม่เคยปฏิบัติ ให้คะแนนเท่ากับ 0

คำถามเชิงลบในข้อ 11 และ 15 ถ้าผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่าปฏิบัติทุกครั้งให้คะแนนเท่ากับ 0, เป็นบางครั้งให้คะแนนเท่ากับ 1 และไม่เคยปฏิบัติให้คะแนนเท่ากับ 2

การแปลผล

การแปลผลคะแนนความรู้ที่เกี่ยวกับมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก โดยใช้คะแนนเฉลี่ยจัดระดับเป็นช่วงในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย โดยกำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	0.00 – 0.66	มีความรู้ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	0.67 – 1.33	มีความรู้ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.34 – 2.00	มีความรู้ในระดับมาก

การแปลผลคะแนนความคิดเห็นต่อมาตรการควบคุมป้องกันโรคไข้หวัดนก โดยใช้คะแนนเฉลี่ยจัดระดับเป็นช่วงในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย โดยกำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 2.33	มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.34 – 3.66	มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.67 – 5.00	มีความเห็นด้วยในระดับมาก

การแปลผลคะแนนการปฏิบัติตนต่อมาตรการควบคุมป้องกันโรคไข้หวัดนก โดยใช้คะแนนเฉลี่ยจัดระดับเป็นช่วงในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย โดยกำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	0.00 – 0.66	มีการปฏิบัติตนในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	0.67 – 1.33	มีการปฏิบัติตนในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.34 – 2.00	มีการปฏิบัติตนในระดับมาก

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก มีผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าเจ้าของไก่ชนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชาย 97.80% (310/317) เพศหญิง 2.20% (7/317) มีอายุเฉลี่ย 40 ปี อายุต่ำสุด 18 ปี และอายุสูงสุด 70 ปี การประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร 66.9% (212/317) รับจ้าง 27.4% (87/317) รับราชการ 2.5% (8/317) และอื่นๆ 4.4% (14/317)

ผลการศึกษานานไก่ที่เลี้ยงไว้ พบว่าเลี้ยงไก่เฉลี่ย รายละ 8 ตัว เลี้ยงมากที่สุด รายละ 100 ตัว และเลี้ยงน้อยที่สุด รายละ 1 ตัว สายพันธุ์ไก่ที่เลี้ยง ได้แก่ พันธุ์ประดู่หางดำ พันธุ์เหลืองหางขาว และพันธุ์อื่นๆ และผลการศึกษานามชนไก่ที่เจ้าของไก่ชนนำไปเล่นพนันชนไก่ พบว่านามชนไก่ที่เจ้าของไก่ชนไปเล่นพนันชนไก่มากที่สุด คือนามชนไก่ทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี (43.2%, 137/317) รองลงไป ได้แก่ นามชนไก่ศรีสำราญ อำเภอสองพี่น้อง (34.7%, 110/317) นามชนไก่คนคบได้ อำเภอ ศรีประจันต์ (30.9%, 98/317) และนามชนไก่อุ้มทอง อำเภออุ้มทอง (23.7%, 75/317)

ส่วนที่ 2 ความรู้ที่เกี่ยวกับมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก

ผลการศึกษาในตารางที่ 1 พบว่าเจ้าของไก่ชนมีความรู้ที่เกี่ยวกับมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในระดับมาก และปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

เจ้าของไก่ชนมีความรู้ในระดับมาก ในประเด็นต่อไปนี้ กรณีมีสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติควรขุดหลุมฝังลึก ไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ราดทับด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ก่อนฝังกลบให้แน่น และราดทับด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคซ้ำอีกครั้งหนึ่ง [ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) \pm ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 1.89 ± 0.33] การไม่นำสัตว์ปีกป่วยตายไปประกอบอาหาร จำหน่าย หรือทิ้งลงแหล่งน้ำสาธารณะ ($\bar{X} \pm SD = 1.75 \pm 0.57$) ยานพาหนะทุกคันที่เข้า-ออกสนามชนไก่ ต้องได้รับการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคทุกครั้ง ($\bar{X} \pm SD = 1.73 \pm 0.46$) หากมีอาการป่วย มีไข้ ปวดศีรษะ ไอ มีน้ำมูก อ่อนเพลีย เจ็บคอ หลังเข้าสนามชนไก่ ภายใน 14 วัน ไม่จำเป็นต้องพบแพทย์ ($\bar{X} \pm SD = 1.65 \pm 0.67$) ไก่ชนที่นำเข้ามาในสนามชนไก่ ต้องมีสมุดประจำตัวไก่ชนทุกตัว ($\bar{X} \pm SD = 1.60 \pm 0.58$) ไก่ชนที่จะนำไปต่างจังหวัด ต้องได้รับการอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกทุกครั้ง ($\bar{X} \pm SD = 1.54 \pm 0.56$) เจ้าของ ไก่ชนต้องไปแจ้งขึ้นทะเบียนการเลี้ยงไก่ชนทุกตัวที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ($\bar{X} \pm SD = 1.50 \pm 0.71$) ภาชนะที่ใส่ไก่ชนมาที่สนามชนไก่เป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกได้ ($\bar{X} \pm SD = 1.49 \pm 0.64$) ไก่ชนที่จะนำเข้ามาในสนามชนไก่ ต้องนำไปลงทะเบียนทุกครั้ง ($\bar{X} \pm SD = 1.46 \pm 0.53$) และเจ้าของไก่ชนต้องไม่ใช้ปากดูดเสมหะ เลือดหรือของเหลวต่างๆ ที่ออกมาจากตัวไก่ ($\bar{X} \pm SD = 1.35 \pm 0.86$)

เจ้าของไก่ชนมีความรู้ในระดับปานกลาง ในประเด็นต่อไปนี้ เจ้าของไก่ชนต้องนำไก่ชนไปตรวจอุจจาระเพื่อตรวจโรคไข้หวัดนกทุกเดือน ($\bar{X} \pm SD = 1.32 \pm 0.54$) กรณีมีสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติ ไม่จำเป็นต้องแจ้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในพื้นที่ ($\bar{X} \pm SD = 1.16 \pm 0.94$) เลี้ยงไก่ไม่ควรเลี้ยงปะปนกับสัตว์ชนิดอื่น เช่น เป็ด นกสวยงาม หรือสุกร ($\bar{X} \pm SD = 1.12 \pm 0.74$) เจ้าของไก่สามารถยื่นขออนุญาตเคลื่อนย้ายได้เฉพาะที่ปศุสัตว์จังหวัดเท่านั้น ($\bar{X} \pm SD = 1.08 \pm 0.64$) ไก่ชนที่นำเข้ามาในสนามชนไก่ ต้องตรวจโรคไข้หวัดนก อย่างน้อย 2 เดือนต่อครั้ง ($\bar{X} \pm SD = 0.90 \pm 0.55$)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก

ผลการศึกษาในตารางที่ 2 พบว่าเจ้าของไก่ชนมีความคิดเห็นต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในระดับเห็นด้วยมาก และปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

เจ้าของไก่ชนมีความเห็นด้วยในระดับมาก ในประเด็นต่อไปนี้ เด็กเล็กไม่ควรเข้าไปในสนามชนไก่ ($\bar{X} \pm SD = 4.28 \pm 0.85$) ผู้ที่มีอาการป่วยเป็นหวัด ภูมิแพ้ ไม่ควรเข้าไปในบ่อนชนไก่ ($\bar{X} \pm SD = 4.21 \pm 0.83$) เมื่อพบไก่ป่วยตายผิดปกติโดยไม่ทราบสาเหตุ ต้องแจ้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในพื้นที่ทันที ($\bar{X} \pm SD = 4.34 \pm 0.71$) ทุกคนที่เข้าสนามชนไก่ต้องจุ่มเท้าในน้ำยาฆ่าเชื้อทุกครั้ง ($\bar{X} \pm SD = 4.18 \pm 0.75$) เมื่อกลับถึงบ้านภายหลังการชนไก่ ควรอาบน้ำชำระร่างกายทันที ($\bar{X} \pm SD = 4.17 \pm 0.59$) ยานพาหนะที่เข้าสนามชนไก่ต้องได้รับการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ($\bar{X} \pm SD = 4.12 \pm 0.83$) ล้างมือทุกครั้งภายหลังการสัมผัสไก่ชน ($\bar{X} \pm SD = 4.09 \pm 0.74$) ทุกคนที่ออกจากสนามชนไก่ต้องจุ่มเท้าใน

น้ำยาฆ่าเชื้อทุกครั้ง ($\bar{X} \pm SD = 4.10 \pm 0.80$) โรงเรือนเลี้ยงไก่ชนควรมีตาข่ายล้อมรอบเพื่อป้องกันการสัมผัสกับสัตว์ปีกภายนอก ($\bar{X} \pm SD = 4.08 \pm 0.91$) ยานพาหนะที่ออกจากสนามชนไก่ ต้องได้รับการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ($\bar{X} \pm SD = 4.08 \pm 0.82$) การเคลื่อนย้ายไก่ชนไปต่างจังหวัด ต้องขออนุญาตเคลื่อนย้ายทุกครั้ง ($\bar{X} \pm SD = 3.71 \pm 0.85$)

เจ้าของไก่ชนมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง ในประเด็นต่อไปนี้ ไก่ชนที่จะนำไปสนามชนไก่ ต้องทำสมุดประจำตัว ($\bar{X} \pm SD = 3.62 \pm 0.82$) หลังเข้าสนามชนไก่ หากมีอาการป่วย เป็นไข้ ปวดศีรษะ ไอ มีน้ำมูก อ่อนเพลีย เจ็บคอ ไม่จำเป็นต้องไปพบแพทย์ ($\bar{X} \pm SD = 3.50 \pm 1.29$) ไก่ชนที่จะนำไปสนามชนไก่ ต้องนำไปตรวจโรคไข้วัดนก ทุก 60 วัน ($\bar{X} \pm SD = 2.38 \pm 0.82$)

ส่วนที่ 4 การปฏิบัติตามมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้วัดนก

ผลการศึกษาในตารางที่ 3 พบว่าเจ้าของไก่ชนปฏิบัติตามมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้วัดนกในระดับมาก และปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

เจ้าของไก่ชนปฏิบัติตามในระดับมาก ในประเด็นต่อไปนี้ เมื่อมีไก่ป่วยตายผิดปกติ ฝังกลบลึกไม่น้อยกว่า 50 ซม.และราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ($\bar{X} \pm SD = 1.75 \pm 0.46$) สร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่ชนแยกไว้ต่างหากจากบ้านพักอาศัย ($\bar{X} \pm SD = 1.51 \pm 0.71$) เมื่อกลับถึงบ้านภายหลังการชนไก่ อาบน้ำชำระร่างกายทันที ($\bar{X} \pm SD = 1.45 \pm 0.59$) จุ่มเท้าในอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ก่อนเข้าสนามชนไก่ ($\bar{X} \pm SD = 1.40 \pm 0.74$) ใช้ปากอุดเสมหะจากปากไก่ ($\bar{X} \pm SD = 1.40 \pm 0.73$) จุ่มเท้าในอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ก่อนออกสนามชน ($\bar{X} \pm SD = 1.35 \pm 0.74$) ล้างมือภายหลังการสัมผัสไก่ชน ($\bar{X} \pm SD = 1.35 \pm 0.58$) ไก่ป่วยตายผิดปกติ โดยไม่ทราบสาเหตุ แจ้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในพื้นที่ทราบทันที ($\bar{X} \pm SD = 1.58 \pm 0.59$)

เจ้าของไก่ชนปฏิบัติตามในระดับปานกลาง ในประเด็นต่อไปนี้ เลี้ยงไก่ชนในโรงเรือนที่มีตาข่ายป้องกันนก และมีระบบป้องกันโรคได้ดี ($\bar{X} \pm SD = 1.33 \pm 0.76$) เมื่อมีอาการป่วย เป็นไข้ ปวดศีรษะ ไอ มีน้ำมูก อ่อนเพลีย เจ็บคอ ไปพบแพทย์ทันที ($\bar{X} \pm SD = 1.26 \pm 0.62$) ลงทะเบียนไก่ชนก่อนเข้าสนามชนไก่ ($\bar{X} \pm SD = 1.26 \pm 0.76$) นำไก่ชนในครอบครองที่พร้อมชนไปขึ้นทะเบียน ($\bar{X} \pm SD = 1.24 \pm 0.24$) ล้างมือก่อนออกสนามชนไก่ ($\bar{X} \pm SD = 1.18 \pm 0.76$) ล้างมือก่อนเข้าสนามชนไก่ ($\bar{X} \pm SD = 1.10 \pm 0.74$) จัดวางสุ่มไก่ชนไว้ใต้ถุนบ้าน/บนบ้าน/ภายในบ้าน ($\bar{X} \pm SD = 1.01 \pm 0.77$) ตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำทุก 6 เดือน ($\bar{X} \pm SD = 0.85 \pm 0.77$)

สรุปผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ พบว่าเจ้าของไก่ชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 97.2% เป็นเพศหญิง 2.2% แสดงว่าเพศชายมีความสนใจในการเลี้ยงไก่ชนมากกว่าเพศหญิง

อายุ พบว่าเจ้าของไก่ชนผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 40 ปี อายุต่ำสุด 18 ปี สูงสุด 70 ปี แสดงให้เห็นว่าเจ้าของไก่ชนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุค่อนข้างมาก

อาชีพ พบว่าเจ้าของไก่ชนเป็นเกษตรกร 66.9% รับจ้าง 27.4% รับราชการ 2.5% และอื่นๆ 4.4% แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรเป็นกลุ่มอาชีพที่มีการเลี้ยงไก่ชนมากที่สุด

ความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติตนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก

การศึกษาวิจัยความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในครั้งนี้ สรุปได้ว่าเจ้าของไก่ชนมีความรู้ที่เกี่ยวกับมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 1.43 \pm 0.22$) มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} \pm SD = 3.93 \pm 0.42$) และมีการปฏิบัติตนในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD = 1.31 \pm 0.41$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติตนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก สรุปได้ว่าความรู้และความคิดเห็นของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกมีความสัมพันธ์กันในระดับพอใช้ [ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.40, $p < 0.05$] ความรู้และการปฏิบัติตนมีความสัมพันธ์กันในระดับพอใช้ ($r = 0.28$, $p < 0.05$) เช่นเดียวกัน สำหรับความคิดเห็นและการปฏิบัติตนมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = 0.58$, $p < 0.05$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สรุปได้ว่าเจ้าของไก่ชนในจังหวัดสุพรรณบุรี มีความรู้และเห็นด้วยกับการดำเนินการตามมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ ซึ่งนับว่าเป็นผลดีต่อการดำเนินการตามมาตรการฯ ต่อไป แต่อย่างไรก็ตามในด้านการปฏิบัติตนตามมาตรการฯ ดังกล่าว ยังไม่สามารถสรุปได้ เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ตอบแบบสอบถามเจ้าของไก่ชน จึงอาจทำให้ไม่ได้ข้อมูลการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนที่ถูกต้องทั้งหมด และสรุปได้ว่าความรู้และความคิดเห็นของเจ้าของไก่ชนมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนต่อมาตรการการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในระดับที่พอใช้และปานกลางเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติตนของเจ้าของไก่ชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าเจ้าของไก่ชนในจังหวัดสุพรรณบุรี มีความรู้และเห็นด้วยกับการดำเนินการตามมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ ซึ่งนับว่าเป็นผลดีต่อการดำเนินการตามมาตรการฯ ต่อไป แต่อย่างไรก็ตามจังหวัดสุพรรณบุรีได้รับรายงานว่าเจ้าของไก่ชนไม่ได้ปฏิบัติตนตามมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในหลายประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ไก่ชนที่นำมาที่สนามชนไก่ไม่มีใบอนุญาตการเคลื่อนย้าย ไม่มีสมุดประจำตัวไก่ชนและประวัติการตรวจโรคไข้หวัดนก และสนามชนไก่บางแห่งไม่เข้มงวดการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อให้กับยานพาหนะที่เข้า-ออกในบริเวณสนามชนไก่ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยเสี่ยงทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกได้ จึงควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขในส่วนที่ยังไม่ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติจากเจ้าของไก่ชน รวมทั้งการศึกษาวิจัยความรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติตนของเจ้าของสนามชนไก่ สนามทดสอบ/ปล้ำไก่ชน และตลาดนัดค้าไก่พื้นเมืองต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกด้วย

2. เกษตรกรเป็นกลุ่มอาชีพที่มีการเลี้ยงไก่ชนมากที่สุด ดังนั้น จึงควรส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกรเจ้าของไก่ชนมีการพัฒนารูปแบบการเลี้ยงและการจัดการให้เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และสามารถควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกได้ด้วย โดยดำเนินการในรูปแบบการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในโครงการนำร่อง และขยายผลการดำเนินการในลักษณะเครือข่ายต่อไป

3. การควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในไก่พื้นเมืองและไก่ชนยังเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเร่งด่วน ดังนั้น จึงควรมีการประชาสัมพันธ์และฝึกอบรมเกษตรกรให้มีความรู้และความคิดเห็นที่ถูกต้องต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ชนมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกอย่างจริงจัง

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบคุณพนักงานราชการ ตำแหน่งเจ้าพนักงานสัตวบาล กิจกรรมแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรีทุกท่านที่ช่วยนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์เจ้าของไก่ชนในจังหวัดสุพรรณบุรี และขอขอบคุณอาจารย์นายสัตวแพทย์ ดร.เฉลิมพล เล็กเจริญสุข คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจารย์ ดร.ปัทมา สุพรรณกุล คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และสัตวแพทย์หญิงวรรณี สันตมนัส ปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี ในฐานะที่ปรึกษาโครงการดังกล่าว และขอขอบคุณเจ้าของไก่ชนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบถาม ในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมปศุสัตว์. 2547. **สถานการณ์โรคไข้หวัดนกในประเทศไทย**. สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์. 120 หน้า.
- ปริดา กิจปริดาบริสุทธิ. 2546. **คู่มือการเขียนการวิจัยและวิทยานิพนธ์**. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
- วีรพงษ์ รัตนพงษ์ธรรม และ ถนอม น้อยหอม. 2550. **ระบาดวิทยาของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทย ระหว่างปี 2547-2549**. <http://www.dld.go.th/dcontrol/05Research/research.htm>. ISBN 50(2)-0105-191 : 14 หน้า.
- ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกจังหวัดสุพรรณบุรี. 2548. **การป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกจังหวัดสุพรรณบุรี**. 48 หน้า.
- อารุณี ชัยสิงห์. 2546. **โรคอินฟลูเอนซ่าในสัตว์. หนังสือประกอบการฝึกอบรม โรคติดต่อระหว่างคน และสัตว์ (Zoonosis)**. สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ กรมปศุสัตว์ ISBN 974-682-109-1 กรุงเทพฯ. 20 หน้า.
- Alexander, D. J. 2000. *A review of Avian influenza in different bird species*. Veterinary Microbiology. 74 ; 3-13.
- Beth Dawson and Robert G. Trapp. 2001. *Basic & Clinical Biostatistics, third edition*. Mc Graw-Hill Internationals. 399 pages.
- Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations. 2007. *Background of Avian Influenza*. Retrieved June 16, 2007, from <http://www.fao.org/avianflu/en/background.html>.
- Grose, C. and Choekphaibulkit, K. 2004. *Avian influenza virus infection of children in Vietnam and Thailand*. Pediatr Infect Dis J. 23(8):793-4.

- Keawcharoen, J., Orveerakul, K., Kuiken, T., Fouchier, R.A.M., Amornsri, A., Payungporn, S., Noppornphanth, S., Wattanodorn, S., Theamboonlers, A., Tantilertcharoen, R., Pattanarangsarn, R., Arya, N., Ratanakorn, P., Osterhaus, A.D.M.E. and Pooworawan, Y. 2004. *Avian influenza in Tiger and Leopards*. *Emerging Infectious Diseases*. 10(12):
- Kuiken, T., Rimmelzwaan, G.E., Van Amerongen, G. and Austerhaus. 2003. *Pathology of Human Influenza A(H5N1) Virus Infection in Cynomolgus Macaques (Macaca fascicularis)*. *Veterinary Pathology*. 40 : 304-310.
- Kuiken, T., Rimmelzwaan, G., Van Riel, D., Van Amerongen, G., Baars, M., Fouchier, R. and Osterhaus, A. 2004. *Avian H5N1 Influenza in Cat*. *Science*. 306(5694) : 241.
- Swayne, D.E. and Halvorson, D.A. 2003. *Influenza : Diseases of Poultry*. 11th ed. Edited by Saif, Y.M. Blackwell Publishing Company. U.S.A.. 135-160.
- Tiensin T, Chaitaweesub P, Songserm T, et al. 2005. *A. Highly pathogenic avian influenza H5N1, Thailand, 2004* . *Emerging Infectious Disease*. 11(11): 1664-1672.
-